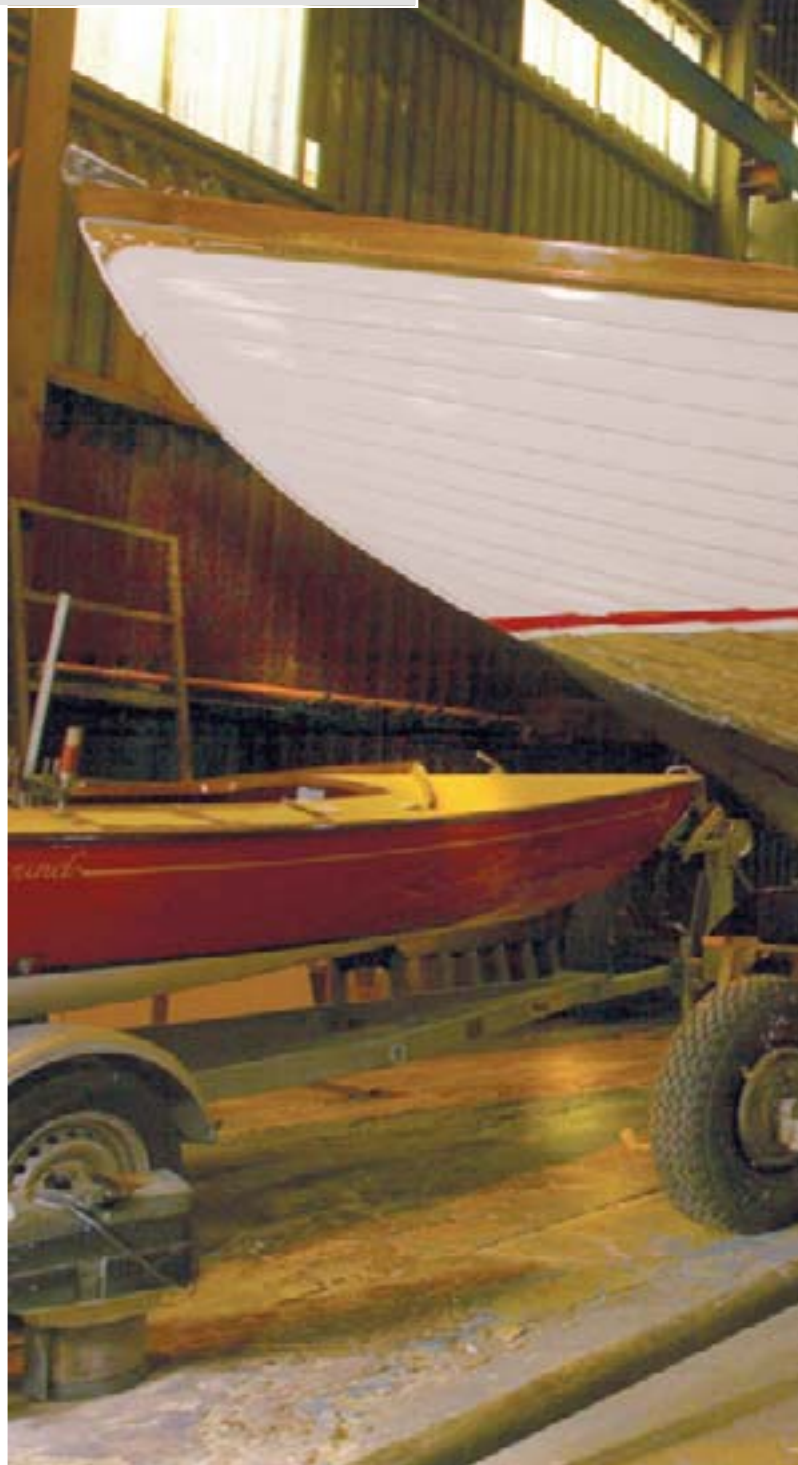

REDACTIEBOOT

WATERKAMPIOEN
de Marina

KAALHALEN

Het nieuws aan onze hoofdredacteur dat de houten Marina niet helemaal in topconditie verkeert, viel achteraf nog niet eens zo slecht. We zijn dan ook optimisten pur sang: 'Een gaatje repareren, een paar noodspannen maken en we kunnen varen. De kosten? Verwaarloosbaar', was het laatste nieuws. Een grote verrassing zou ons nog te wachten staan.

TEKST GIJS LONING | FOTO'S BERTEL KOLTHOF

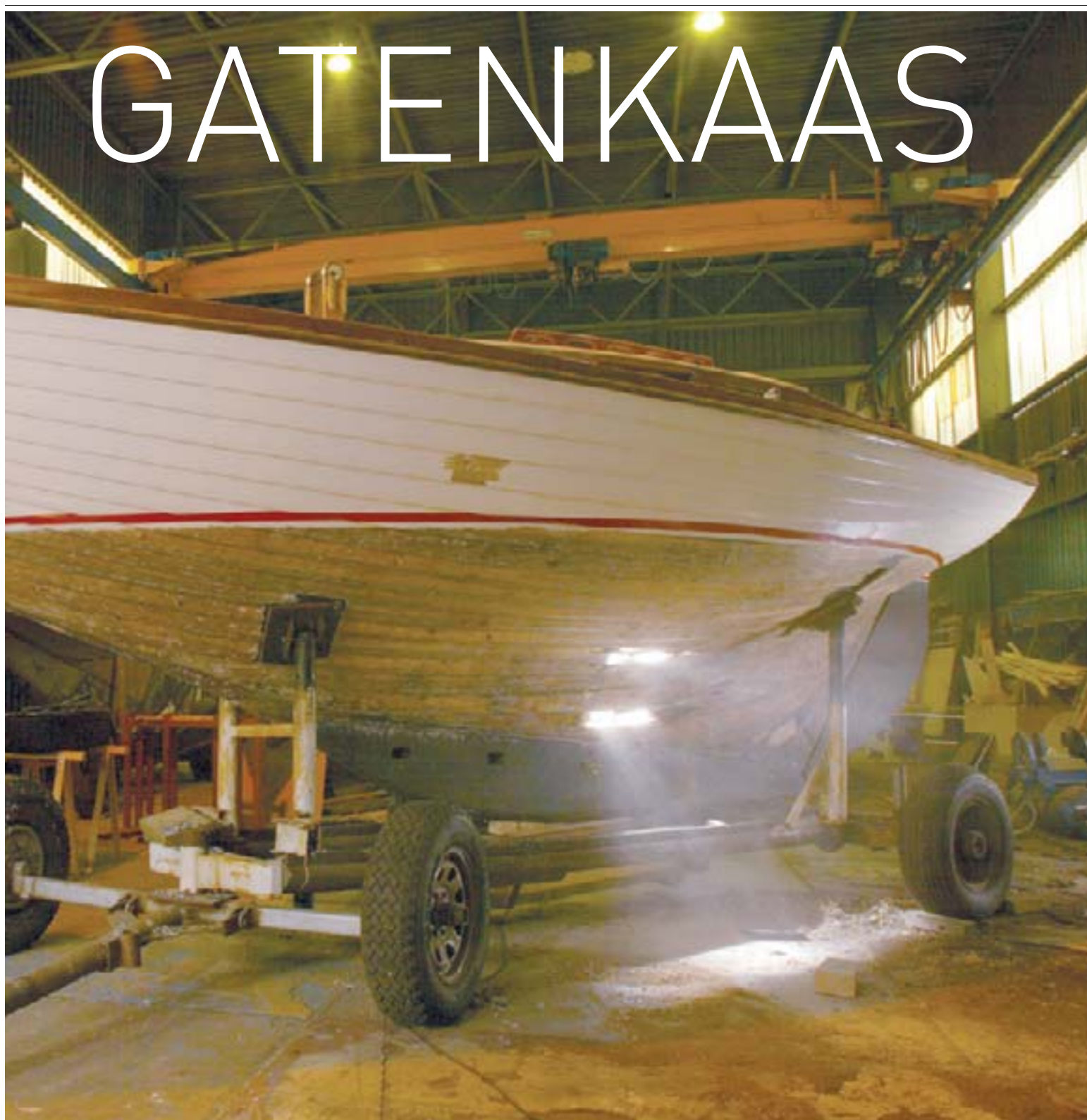
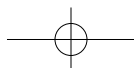
OM het werk goed te kunnen uitvoeren, is de Marina bij Benno Rexwinkel - onze steun en toeverlaat bij de restauratie - naar binnen gegaan, zodat we in overdekte luxe kunnen beginnen met oplappen. Het klusteam bestaat vandaag uit Jan Briek, Bertel Kolthof en ikzelf, Gijs Loning. Benno was zo vriendelijk om de mast en verstaging van de Marina te halen. Die hangen naast een hoop andere houten masten te wachten op betere tijden. In de loods is het een stuk minder licht dan buiten, dus we moeten een paar forse bouwlampen neerzetten. Het doel van vandaag is het onderwaterschip rond de al gevonden gaten kaal te halen, zodat we kunnen zien of ons nog meer verrassingen staan te wachten. Verder heeft Benno nog wat twijfelachtige plekken gevonden die ook kaal moeten worden gemaakt. En hij is van plan één van de dunne triplex dubbelingen van de romp te halen om te zien wat daar nog achter schuil gaat.

VLIJMSCHERP

Benno Rexwinkel geeft Jan en mij elk een verfbrander en een vlijmscherpe driehoeksschraper. We kijken er een keer naar en maken als onwetenden meteen de opmerking dat de schrapers niet echt groot zijn en dat het toch echt heel veel werk is. 'Grote halen, snel thuis', denken we. Maar Benno geeft deze schrapers niet voor niets. 'Veel mensen beginnen zo'n klus met een veel te grote schraper', legt hij uit, 'maar die vergt een grote kracht en al snel wordt een schip dan veel groter dan het in werkelijkheid is.' Dat is ook de reden waarom een schraper vlijmscherp moet zijn. Eigenlijk moet je met het gereedschap bijna geen druk uitoefenen, omdat je anders niet de verf eraf schraapt, maar al heel gauw per ongeluk houtkrullen meeneemt.

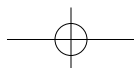
De branders die we gebruiken, zijn van het type 'heel warme haarföhn'. Branders op gas voldoen volgens Benno niet echt voor dit soort klussen. In de eerste plaats omdat je nogal eens ondersteboven moet werken en dan wordt een gasbrander een vlammenwerper. In de tweede plaats omdat een hetteluchtbrander niet meteen de boel in de fik kan zetten. Niet echt ondenkbaar bij een boot van erg droog grenenhout. Hoewel erg droog... de kielbalk is zelfs na een half jaar op het droge nog kletsnat.

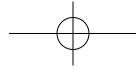
Jan begint aan bakboordzijde met krabben, ik neem stuurboord voor mijn rekening. We maken de plekken rond de al

geconstateerde gaten vervrij, zodat we kunnen zien of de gaten onder de verf niet groter zijn. En zo kunnen we de reparaties goed uitvoeren. Eerst verwarm ik een stuk van 30 centimeter hout een beetje voor, alvorens ik een plek zo verwarm tot de verf begint te bubbelen. Daarna is het kwestie van met de krabber een mooie haal te maken. Binnen een mum van tijd ligt de vloer om de Marina aan beide zijden bezaaid met zwarte verfkruilen. Veel lagen verf zitten er overigens niet op en daarmee is het werk redelijk makkelijk. Soms verwarm ik iets te lang en komt er onder de verf licht geschroeid hout uit. Helemaal mooi zijn de plekken waar

opgedroogd, rot hout zit; dat begint namelijk te gloeien als een kooltje. Af en toe blijft mijn krabber haken achter een uitstekende klinknagel waarmee de gangen aan de spanten zijn geklonken. Dat gebeurt een paar keer achter elkaar, waardoor de scherpte van de krabber minder wordt. Als de drie snijkanten van de krabber teveel zijn gebraamd, maak ik een wandelingetje naar de slijper om weer met scherp gereedschap verder te gaan. Het kaalhalen rond de gaten biedt niet veel hoop. Het hout aan weerszijden van de gaten blijkt rotter dan we hadden gedacht en de gaten worden groter en groter en, juist, groter.

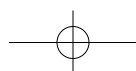

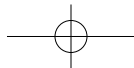

REDACTIEBOOT

- 1 De Marina in de hal van Benno Rexwinkel.
- 2 Redacteur Gijs bezig met het kaalhalen.
- 3 Nadat we de beslissing hebben genomen dat we dit jaar niet meer varen, besluiten we de hele romp kaal te krabben.
- 4 Nog meer potgrond.
- 5 Weer een rotte spant.
- 6 Grote-gatenvuller helpt hier niet meer.
- 7 Benno probeert voorzichtig de dubbelingen van de romp te verwijderen.

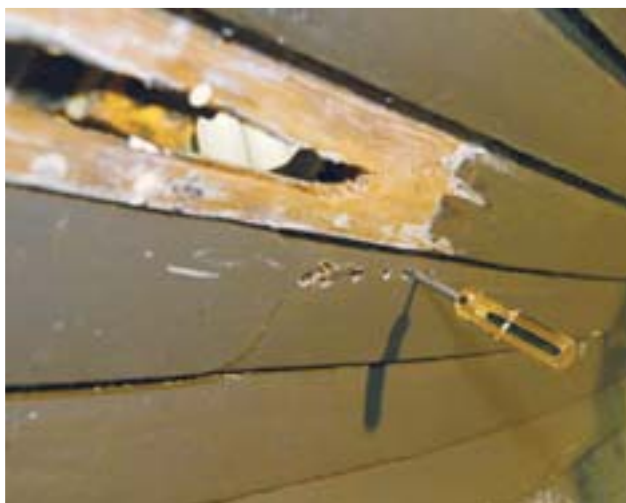

Terwijl Jan en ik elk een kant voor onze rekening nemen en Bertel de werkzaamheden fotografeert, is Benno bezig één van de dubbelingen van de romp te verwijderen. Deze dubbelingen zitten aan beide kanten van de romp net boven de kiel. Het zijn van die plekken waarvan lezers op de Hiswa al zeiden dat die stukken daar niet voor niets zaten. Iets wat Benno ook riep toen hij het schip voor het eerst zag. Met een beitel probeert hij heel voorzichtig de stukken los te pulken om toch vooral niet meer kapot te maken.

STOFWOLKJES VERROT HOUT

Al heel snel blijkt echter dat zachte heelmeesters stinkende wonden maken en dat met omzichtig te werk gaan onze Marina niet is gebaat. Met veel gekraak van barstend hecht hout trekt Benno onze aandacht. Bij het wegbreken van de dubbeling lichten kleine stofwolkjes verrot hout op in het felle schijnsel van de bouwlampen. Op de grond valt nog meer verrot nat hout dat uit de kielbalk moet komen. Het gat dat onder de dubbeling tevoorschijn komt, is niet zo'n kleintje ook: een dikke meter lang en een centimeter of zes hoog. Onze mooie Noorse volksboot begint steeds meer op een rijpe Zwitserse gatenkaas te lijken. Jan kijkt me aan met een blik van 'bel jij deze keer onze hoofdredacteur maar'. Bertel ziet de lol er wel van in en kruipt in de buik van de Marina om te zien hoe de situatie er van binnen uitziet. Dwars door de romp ziet hij hoe Benno nog meer hout wegbreekt en een creatieve foto is gemaakt. Dankzij dat grote gat kan het licht van de bouwlampen ongehinderd naar binnen en we zien voor het eerst wat we eigenlijk niet willen weten. De relatief nieuwe wrangen zien er nog goed uit, maar voor de rest is er weinig positiefs te melden. We hadden al gezien dat er nogal wat spanten zijn gebroken, maar dat ze aan de onderzijde ook verrot zijn, is nieuw. Ook kun-

nen we voor het eerst een paar kielbouten bekijken: van de originele dikte is weinig meer over. Tijd voor crisisoverleg. Terwijl Benno aangeeft waar de slechte plekken zitten, vragen Jan, Bertel en ik ons voor het eerst serieus af of het wel verstandig is om de Marina op te lappen en er dit jaar nog mee te gaan varen. Benno had het ons liever niet willen vertellen, maar hij vraagt het zich al af sinds hij de Marina voor het eerst zag. Hij betwijfelt of de kiel wel onder de boot zal blijven zitten en er niet spontaan onderuit valt als er een beetje kracht op komt te staan. Rotten kielbouten, al ontdekte gaten die groter zijn geworden en dan nog dat enorme nieuwe gat dat achter die dubbeling vandaan is gekomen. Dat laatste belooft niet veel goeds voor de andere dubbelingen. We kijken elkaar nog eens aan. Woorden zijn overbodig: de Marina zal dit jaar niet meer varen. ☹

SCHRAPERKENNIS

HET afkrabben van verf begint met de aanschaf van een goede krabber. Bij de bouwmarkt zijn ze in alle soorten, maten en prijzen te koop. Het best koop je een driehoekschrapper van een middenformaat. Heel goedkope krabbers kun je beter niet aanschaffen omdat ze meestal sneller kapot gaan dan je er profijt van hebt. Een goede en meestal de duurste schrapper kost rond de 3 euro. Niet echt een bedrag om wakker van te liggen. Krabbers zijn af fabriek wel geslepen, maar niet echt scherp. Het eerste wat je dus doet is de drie kanten van de krabber slijpen. Daarvoor heb je eigenlijk een slijpsteen nodig. Die koop je voor zo'n 25 euro bij de bouwmarkt. Zet de slijpsteen aan, neem de krabber stevig in je hand en laat nu de onderkant van je hand op het beschermplaatje van de slijpsteen steunen. Nu kantel je de schrapper langzaam tegen de steen aan en bepaal je de hoek die je moet maken om een gelijkmatige

snede te krijgen. Door de schrapper naar links en rechts te bewegen, kun je het hele oppervlak slijpen. Druk nooit te hard en laat de schrapper er niet te lang tegenaan zitten, omdat je dan alleen maar teveel van de schrapper af haalt. Daarnaast wordt het gereedschap dan heel erg warm. Jan, Bertel en ik hebben een paar keer goed moeten oefenen voordat we de truc doorhadden, dus eerst proberen met een oude schrapper is een aanrader. Als de drie kanten zijn geslepen, is het zaak de puntjes op de i te zetten. Dit doe je met een wetsteen die je heel voorzichtig langs de versgeslepen snede haalt. Daarmee haal je de laatste bramen weg en wordt een 'botte' krabber zo scherp als een scheermes. Die wetsteen bewaar je overigens het best in een glazen potje met wasbenzine.

1 Hoe slijp je een krabber weer scherp.

2 Het zoeken van de juiste hoek is even de truc.

